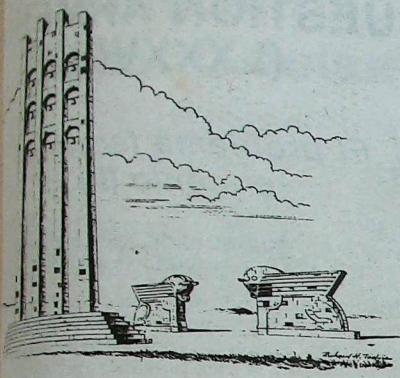

ՄԱՐՏԱԲԱՆԱՍ ՏԱՐԴԱՐԱԲԱԴ

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET.

BUENOS AIRES, AÑO X N° 310

MIÉRCOLES, 24 DE OCTUBRE DE 1984

MULTITUDINARIA RECEPCION A ALEX MANOOGIAN QUE DECLARADO "HUESPED DE HONOR" POR EL GOBIERNO DEL URUGUAY

**En 1983, la U.G.A.B. invirtió U\$S 8.885.000
para los fines de la armenidad**

Mea
al
lia

A.B.

(Información
págs. 5, 6, 7 y 8)

Ուրուկուայի Կառավարութիւնը Պետական Պատուոյ Հիւր կը Հռչակէ
Հ.Բ.Ը. Միութեան Ցկեանս Նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեանը

Հ.Բ.Ը. Միութեան 71-րդ Ընդհանուր Անդամական Ժողովը Մեծ Ցաշողութեամբ
Գումարուեցաւ Մոնթեվիտէոյի Մէջ

Հ.Բ.Ը. Միութիւնը 1983 Տարեշրջանի Ընթացքին Հայապահպանման Համար
Ցախսած է 8.885.000 Տոլար

"Tratado de Paz y Amistad" entre Argentina y Chile

**SOLUCION DEFINITIVA
AL LITIGIO POR EL BEAGLE**

Luego de largos años de conflicto, el jueves 18 de octubre ppdo., Argentina y Chile establecieron un "Tratado de paz y amistad" que pone fin a dos litigios: el de la zona del Beagle y el de la boca oriental del Estrecho de Magallanes.

El acuerdo otorga las islas Picton, Nueva, Lennox y otras que están en litigio a Chile, que implícitamente ha renunciado a proyectarse en el Atlántico por el estrecho de Magallanes y en el Mar Austral.

El tratado, que entrará en vigencia seis meses después de que ambos gobiernos se canjeen los documentos, tras ser ratificado por los presidentes, estableció un mecanismo para la solución de eventuales controversias que incluye varias etapas, la última de las cuales es un tribunal arbitral designado por Suiza.

La delimitación marítima se realizó sin fijar puntos fijos en tierra.

(continúa en pág. 2)

ARMENIA AL DIA

Adelantos para la Construcción

16 DE OCTUBRE:

Los especialistas del Instituto Arquitectónico y de Construcción de la República de Armenia propusieron un nuevo método original para la producción de planchas para diferentes construcciones. Utilizaron el efecto de los bimetales por su capacidad de doblarse por efecto del ca-

lentamiento y por su enfriamiento posterior.

Las planchas de aluminio y de acero de cien metros de largo se ponen una sobre otra. La inferior se calienta homogéneamente a todo lo largo, y después, la dos se acoplan rígidamente.

Durante el enfriamiento,

a consecuencia de la diferencia en la expansión térmica de estos metales, las planchas pueden doblarse hasta 18 metros de largo.

La bóveda formada puede ser utilizada en la construcción de hangares, salas, puentes y otras instalaciones.

NUEVO CENTRO ESCOLAR

16 DE OCTUBRE:

En la aldea Vosdán, se inauguró un centro escolar para 786 alumnos.

El complejo cuenta con

cinco edificios, donde hay laboratorios, aulas, talleres, salas deportivas, comedor y biblioteca.

Para su construcción, según cálculos estimativos, se ha invertido cerca de un millón de rublos.

Los niños de varias aldeas de la región de Ar-

dashad, iniciaron su año escolar en la nueva escuela.

Según datos emitidos por el Ministerio de Educación de la República de Armenia, se han construido varias decenas de nuevas escuelas con una capacidad para 13.000 alumnos.

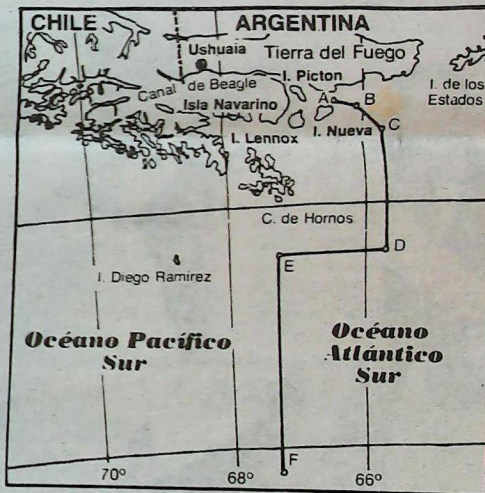
"Tratado de Paz y Amistad"

(viene de pág. 1)

Además, el Tratado crea una comisión binacional de cooperación económica e integración física de carácter permanente y establece normas para la navegación que le permiten a las naves argentinas pasar por aguas chilenas hacia la Antártida sin piloto chileno ni aviso previo.

El canciller Dante Caputo y el subsecretario de asuntos limítrofes y australes Marcelo Delpech, expusieron el tratado ante la opinión pública argentina, el viernes 19 ppto. por la noche. Ambos destacaron que en el acuerdo se fija el principio bioceánico que no está expreso pero que surge de la delimitación establecida.

Asimismo subrayaron que fue eliminada la zona

de actividades comunes y concertadas, que estaba en la propuesta papal, pero

Delpech destacó que el acuerdo está hecho sobre la base de la propuesta.

HISTORIA DE LA CUESTION ARMENIA (LXXXVII)

El problema territorial armenio (II)

POR EL PROF. KERSAM AHARONIAN
TRADUCIDO POR SARKIS KANYANIAN

La justicia exige que este anormal estado de cosas sea eliminado y que se devuelvan esas tierras a su verdadero dueño: el pueblo armenio. Las relaciones de buena vecindad y la fraternidad exigen que el "problema territorial interno" sea resuelto pacíficamente, que es de hondo significado para nuestro pueblo, que es un espacio vital importantísimo. En el extranjero este problema fue a menudo explotado por parte de algunos, para desarrollar actividades y provocaciones anti soviéticas, y por parte de otros, personas de buena voluntad y con espíritu positivo, como pretexto para consolidar relaciones fraternales entre los pueblos transcaucásicos.

El partido Demócrata Liberal Armenio (Razmik Azadagán) intérprete de los sentimientos patrióticos de los armenios del extranjero, ha promovido — a través de resoluciones y solicitudes mediante — la necesidad de la pronta solución de este problema. Hoy, todos los países observan el mismo criterio y esperan que la dirigencia de los pueblos transcaucásicos y las autoridades locales resuelvan este problema en forma pacífica y racionalmente, tal como se resolvieron los asuntos territoriales ruso-ucranianos y otros tales como los de los pueblos incushos, chechenes y kalmukos.

Sería erróneo que desde el extranjero se provocara un indebido griterío al respecto. Debe ser el peligro de que, en vez de arreglar las cosas, quite un ojo. La solución del problema territorial no debe ser de la competencia de la dirigencia de la República de Armenia, mientras que en el nuestros esfuerzos deben centrarse exclusivamente sobre nuestras demandas a Turquía.

Los armenios de la diáspora, todos ellos son armenios occidentales, deben poner almeja sobre su propia causa territorial. Deberán trabajar, luchar y sufrir para lograr la liberación de las usurpadas de Armenia occidental. Este es el problema que se plantea y por el que debemos actuar en la medida de lo posible.

Periódico Armenio
"SARDARABAD"
de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4779
1414 - CAPITAL FEDERAL
T.E.: 771-3520

Horario de atención: Lun. a vier.
de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nac. de la
Propiedad Intelectual
278.315

Director
NAHABET NAHABETIAN

Corresponsales, recepción de
aviso y suscripciones en
BRASIL

Sr. Heir Chahinian
Av. Coxingui 191 Ap. 84
Cep. 00579 - SAN PABLO
T.E.: 813-6731

URUGUAY
Dr. Pedro Danielian
Dionisio Coronel 129
T.E.: 39-8828. MONTEVIDEO

CORDOBA
Sr. Lila Sourenlian
Camacú 146
5.000 - CORDOBA
T.E.: 51-4693

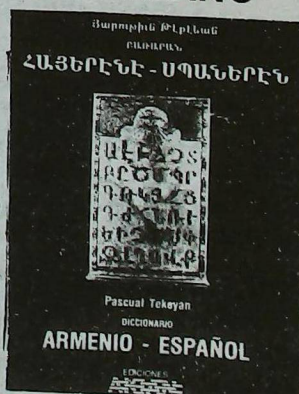
EN VENTA

el "DICCIONARIO ARMENIO - CASTELLANO"

de Monseñor
Dr. Pascual Tekeyan

Adquiéralo en la sede de la
ASOCIACION CULTURAL
TEKEYAN
Niceto Vega 4779 - Capital
Precio del ejemplar: \$ a 3.800

Ud. también puede
adquirir el
DICCIONARIO
CASTELLANO-ARMENIO
Precio del ejemplar: \$ a 2.800

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams

Tucumán 1438 - Piso 7º
Tel. 40-6809/7112/49-7049

Se necesita
**EMPLEADO
PERITO/A MERCANT
CADETE**
Sarafian Hnos.
Larrea 229 - Capital

Disertación del Académico Kalust Galoian

Foto: M. Vackiskian

Organizada por el Consejo Profesional Argentino-Armenio, el lunes 15 de octubre ppdo., en la U.C.A. de Marash, se realizó una conferencia en la que disertó el académico historiador Kalust Galoian, quien había sido invitado a la Argentina por la Comisión de Paz de nuestro país.

La presentación del disertante estuvo a cargo del Sr. Meguerditch Anak, tras lo cual el respetable académico hizo un análisis de la historia armenia desde el siglo XVII hasta la fecha. Se refirió especial-

mente al movimiento de liberación armenia, a los partidos políticos, a la situación política actual de Turquía y de la República de Armenia y la causa armenia.

Al término de su alocución, el académico Galoian contestó numerosas preguntas formuladas por los presentes.

Hacia el final, el Dr. Yeprad Bayramian, presidente de la entidad organizadora del encuentro, agradeció la presencia de los numerosos concurrentes.

Expone sus obras Rosa Dolabdjian

La Alianza Francesa de Quilmes ha organizado una serie de exposiciones, charlas y recitales, para el corriente mes, bajo el lema "Por amor al ser humano".

En este ciclo que reúne títulos y propuestas interesantes, presentará sus pinturas y dibujos la destacada artista plástica Rosa Dolabdjian, quien año a año

sorprende al público por su temática y colorido.

La exposición se iniciará el próximo 27 de octubre a las 20.00, en la sede de la Alianza Francesa, Alem 551, esquina Belgrano, de Quilmes, y será clausurada el 10 de noviembre próximo.

Los interesados pueden visitarla de lunes a viernes de 17.00 a 20.00 hs.

LA CULTURA ARMENIA EN LA RADIO

El próximo 31 de octubre a las 13.30, por L.R.A. Radio Nacional, la escritora Gabriela Puente hará un comentario del libro "Arme-

nía a través de sus poetas" del Sr. Jorge Sarafian.

En la oportunidad, también serán recitados dos poemas del citado libro.

Dr. Rupen Rupenian
Dr. Abraham Aharonian
Contadores Públicos.

PROBING
Consultores de Empresas

Paraná 539 - 4º Of. 29 - (1017) Capital - TE: 46-6727

Una Agradable Velada en Marash

Con sumo agrado, hemos asistido al espectáculo en Nor Marash, el día 10 del corriente, organizado por la Comisión de Damas de la institución.

En dicha oportunidad, se representó una estampa evocativa denominada "Recuerdos", sobre idea y diagramación de María Manuchakian, quien —en colaboración con María Sarachian— realizó la creación y puesta en escena.

La nutrida concurrencia, que desde temprano col-

una época en que se vivió de determinada manera y donde las inquietudes y formas de vida eran comunes a todas las familias armenias.

La inclusión de un fragmento de la opereta "Arshin Mal Alan" brindó un colorido especial al tema, lo mismo que la escenografía, que la ubicó acertadamente en el tiempo.

La actuación de los intérpretes fue brillante. Shaké Sukudian, en la

racterización convincente y juego brillante en su Asguezar; Alicia Kumrulan, con matices entre fuertes y dulces, en su personaje de Jalá; Margarita Fernadjan, novia melancólica y feliz en Kulchara e Isabel Kalaydjian en el plano, una acompañante muy eficaz.

Cuando aún flotaba en el ambiente la música polícroma de "Arshin Mal Alan", el aplauso cerrado del público arrancó un bis, que fue muy celebrado.

Las actrices y las integrantes de la Comisión de Damas, al término de la representación.

maba la capacidad del salón, fue debidamente atendida con un servicio de té, acompañado por exquisitas especialidades.

Comenzó el acto con las sentidas palabras de la secretaria, Sra. María Manuchakian, quien recordó a los primeros inmigrantes armenios en la República Argentina, país que los acogió con afecto y paz.

Al correrse el telón y aparecer los personajes, se retrotrajo a los presentes a

madre, transmitió la fuerza necesaria a la matrona que personificaba; Luisa Kedarian, muy acertada en la nuera, entre tímida y resuelta y luego en la tía; Silvia Kedarian en la hija y amiga, puso su acento en la picardía necesaria, y Patricia Naldjian, en la vecina, muy natural en su expresión.

En la opereta, las cantantes brindaron la magia de sus voces encantadoras: Maral Torikian logró una ca-

Cerró el acto la Sra. Hranush Balian, presidenta de la Comisión, quien agradeció a los intérpretes y a todos los presentes.

Realmente fue una fiesta para el espíritu y una vez más, destacamos la ponderable labor de esta Comisión, preocupada siempre en revivir costumbres y tradiciones del pasado, para unirlos al presente, afirmando de ese modo nuestra identidad.

Una presente

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA

-LIGA DE JOVENES-

TORNEO DE TRUCO

SABADO 10 DE NOVIEMBRE

SORTEO: 16.30 HS.

INICIACION: 17.00 HS.

1er. Premio: 2 pasajes a las Cataratas del Iguazú con estadía incluida, en el Hotel Internacional

RESERVAS: ARMENIA 1322. CAPITAL.

Los Sres. Haiguentz y Ouzounian visitan el Instituto "Marie Manoogian"

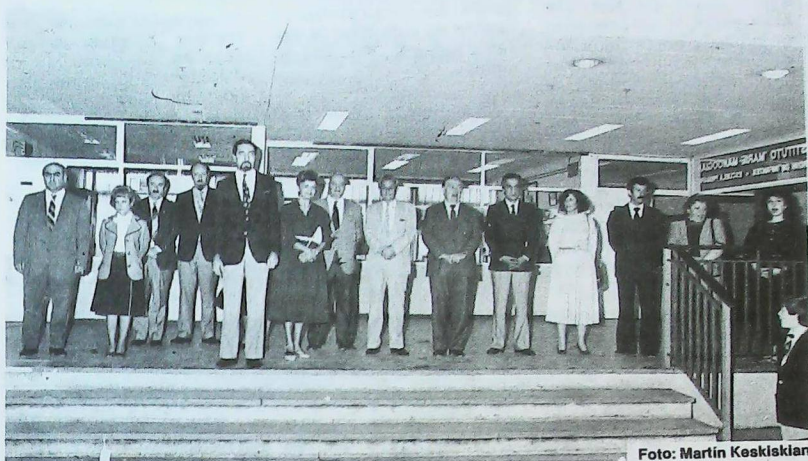

Foto: Martin Kesiskian

El Dr. Misak Haiguentz, director general del Consejo Central de la U.G.A.B., el Sr. Haigashen Ouzounian, también integrante de dicho Consejo, y su distinguida esposa, Mary, visitaron el Instituto "Marie Manoogian", el miércoles 17 de octubre ppdo.

Ya en la institución, los niños recibieron con flores a los visitantes y tras la entonación del Himno Nacional Argentino y el de la institución, escucharon atentamente las palabras del director de armenio, Sr. Kevork Marashlian, quien realizó la presentación de los huéspedes.

A continuación, el Coro "Shnorhall", dirigido por la prof. Diana K. de Sarafian, entonó diversas canciones y la alumna Liliana Sarafian recitó la poesía "La lengua armenia" de Nairi Zarian.

Acto seguido, habló el Sr. Ouzounian, para referirse a la educación brindada por la Unión General Armenia de Beneficencia en todo el mundo y tras él, hizo uso de la palabra el Dr. Haiguentz, quien instó a

Foto: Martin Kesiskian

los niños y jóvenes a mantenerse armenios y a ser dignos representantes de su nación de origen.

UNION GENERAL ARMENIA DE BENEFICENCIA Instituto "Marie Manoogian"

- Guardería
 - Jardín de Infantes (9.30 a 16.30 hs.)
 - Escuela Primaria
 - Colegio Secundario
 - Bachillerato Mercantil
- Abierta la Inscripción-**

ARMENIA 1322. CAPITAL

T.E.: 773-2820

Entrevistas del Dr. M. Haiguentz

Foto: Martin Kesiskian

Acompañado por los Sres. Haig Shahinian y Mihran Sarafian, el 31 de octubre ppdo., el Dr. Misak Haiguentz, director general de la U.G.A.B., se entrevistó con el director del diario "La Prensa", arquitecto José Gainza y con el director del matutino "Tiempo Argentino", Sr. Raúl Horacio Burzaco.

Foto: Martin Kesiskian

En ambos casos, el Dr. Haiguentz agradeció la difusión que tienen las noticias de la comunidad armenia en los citados medios de información.

El "Journal de Ginebra" y la cuestión armenia

Con motivo de las sesiones de la Sub-Comisión de Derechos Humanos de la Organización de las Naciones Unidas, el "JOURNAL DE GINEBRA", en su número del 31 de agosto ppdo., refiriéndose a la cuestión del genocidio armenio, entre otras cosas, escribe: "De acuerdo con la fórmula aceptada —aunque muy discretamente— por la Subcomisión de los Derechos Humanos de la O.N.U. (agosto 28), que confirma los poderes de Benjamin Whitaker (experto inglés) para efectuar una revisión y actualización general del estudio de la cuestión de la "Prevención y Represión del Crimen de Genocidio", evidentemente se brinda un punto de partida a la política de la O.N.U. con respecto a la cuestión armenia."

Con relación a esta noti-

cia, el autor de la nota registra una serie de opiniones favorables, particularmente, la emitida por la Sra. Verena Kraff, quien, hablando en nombre de la "Liga Internacional para la Liberación y los Derechos de los Pueblos", señaló que "abundan las pruebas y de las más diversas fuentes, especialmente en los archivos diplomáticos (incluyendo los de Gran Bretaña y EE.UU.) más aún en los archivos alemanes, los que, por ser de un aliado del Imperio Otomano, tienen una importancia de primer orden y confirman que este genocidio fue realmente realizado".

Esta repercusión parece confirmar que la cuestión está bien examinada. (La decisión final será dada a conocer en agosto de 1985).

Տիար Ալեք Մանուկեան Մոնթեվիտեոյի Մէջ

Ժամանակ

[illegible]

Այցելուժիւն
Արտաքին
Գործոց
Նախարարին

որաթ առաւօտեան ժամը
կէ, Ռուկոկոկոյի պետա-
նիւր Տար Այն Մանուկ
ընկերակցութեան
նոր. Տորն Տորն. Ս. Հայ-
նի, Գարու երկաթագործ-
նի, Գարականնի Գարու
ճարգանանի, Մանուկ Մա-
նուկանի, Լազար Տագե-
նի և Բարգանունի Տիկնի-
նի Տէփրեանի, ըն-
տանաց Ռուկոկոկոյի Ար-
նի Գործը Նախարար
Գարու Նախարար կող-
մէ Բարգանի Նախարար իր
մանրը յայտնելէ ետեւ,
կատրիէ արտաշատուե-
լայ ծղղղղղղղղղ արա-
նի արդար Գարու մանի
այտնել Տէ Հայեր որպէս

El Secretario General de la Intendencia Municipal de Montevideo, Dr. Leonardo Vértiz, en representación de la comuna, recibe al presidente vitalicio de la U.G.A.B. y máximo benefactor de la diáspora armenia, Sr. Alex Manoojian. Lo acompaña la Dra. Verkiné Devirian.

Քաղաքապետի քարտուղար Տօթ. Վերթիզ կ'ընդունի Տիար Ա. Մանուկեանը : Աջին՝ Տիկին Վերդինէ Տէվիրեան :

Հաւատարիմ քաղաքացիներ
կ'ապրին այս երկրին մէջ:

Պրն. Մանուկեան ապա հայ
քաղաքի կողմէ շնորհակա-
լութիւն յայտնեց Ուրուկու-
յական բարեկամ պետու-
թեան եւ ասպիւնական ժողո-
վուրդին, հայութեան վրայ
ունեցած վատահոգեան եւ
տաճած հոգածութեան հա-
մար:

Վերջաւորութեան յարգելի նախարարը Տիար Ալեք Մանուկեանի միջոցով իր ողջոյնները փոխանցեց Հայ գաղութին:

ինչպէս նաեւ Յկեանս Նախագահի խորհուրդներէն»:

«Հայ գաղութը, որ հայ մը-
շակոյթը հովանաւորողն է,
արտօնուած է հետեւելու իր
պատմութեան, սովորութիւն-
ներու եւ աւանդութիւններու
պահպանման ու ապագայի նը-
պատակներու ծրագրման, ե-
ղած է եւ պիտի ըլլայ հաւա-
սարքի քաղաքացի Ուրու-
կուայի»:

«Յարգելի Ցկեանս Նախագահ, Ձեզի եր Ձեր Միութեան 71-րդ Ընդի. Ժողովի մասնակիցներուն կը մաղթեմ յաջողութիւններ եւ առաքելութեան իրականացում»:

Տիրար Ալեք Սանոսկեան իր
խօսքին մէջ շնորհակալութիւն
յայտնեց Ժողովի գումարման
արտօնութեան համար, եւ յա-
ջողութիւններ մաղթեց Մոն-
թէվիտէոյի քաղաքապետին,
իր գովարհին գործին մէջ:

«ԱՐԿԻՆԷ»

Համոյթի

Երրորդ Ելույթը

Ուրբաթ գիշեր, Մոնթելյի-տօյի լաւագոյն թատրոնի, Սոլիսի գեղեցիկ սրահին մէջ, տեղի ունեցաւ Հ.Բ.Ը. Միութեան «Կրօնիկ» համոյթի 3-րդ ելոյթը, նուիրուած Յրեան Նախարար Ալեք Մանուկեանի Նորազանութեան 30ամեակին:

Ուռուճեալ քաղմութիւնը
երկարատեւ ծափահարու-
թեամբ ընդունեց Տիար Ալեք-
Մանուկեանի եւ բարեբարու-
հի Տիկն Արփինի Գուշումն-
եանի ունեւոր սրահէն ներս:
Հանգիստութեան ներկայ էր
նաեւ Ուրուկուհայութեան
Առաջնորդ Հոգն. Տ. Յակոբ
Վրդ. Գրիգորեանը:

Բազման իտսրը կատարեց
Ատենադատ Պրն. Գարսր Մ-
կախադրեանն, ապա Մր-
թեան նուպար-Ադե Մանուկ-
եան Կրթական Հաստատու-
թեան արպակերնեմի րալպի-
ցած «Արփինէ» երգի Պարի
Անասալը յախորաբար նե-
կայացոյց «Ինչպիսի», «Ինչը
Պար», «Կունկ», «Ջիւստը-
ներ», «Կզգարած երես-
նուն», «Կատակ Պար», «Քամ-
զար», «Սարտարապալ»,
«Բոչարի» եւ այլ պարերը
(Հարուն Պրն.Թին ի Ի 8)

Քաղաքապետա-
րանին Մէջ

Նոյն օրը յետ միջօրեին ժամը 16-ին, Տիար Ալեք Մանուկեանն ու իր շփախումբը այցելեցին քաղաքապետարան, ուր ընդունուեցան Ընդհանուր Քարտուղար Տօթ՝ Լէոնարտօ Վերթիզի կողմէ, իրացնակայութիւն քաղաքապետի:

Տօբթ. Վերթիդ բարի գա-
լըստեան խօսքերէն ետք աւել-
ցուց. - «Հ.Բ.Ը. Միութեան
մեծ աշխատամփր ծանօթ է բո-
լորիս: Այդ աշխատանքն ներ-
շնչուած է Տիար Ալեք Մա-
նուկեանի անձնաւորութենէն,

En el aeropuerto.

Օղակալանիւ մէջ

Unión General Armenia de Beneficencia

BIENVENIDO

SR. ALEX MANOOGIAN
BENEFACTOR DE LA COMUNIDAD

BENEFACTOR DE LA COMUNIDAD
Invitamos a la Colectividad a asistir a los actos que se llevarán a cabo con la asistencia de los ilustres visitantes.

JUEVES, 25 DE OCTUBRE 13.00 HS. Llegada al Aeroparque Jorge Newbery
14.00 HS. Homenaje al Libertador en la Plaza Gral. San Martín

VIERNES, 26 DE OCTUBRE

SABADO, 27 DE OCTUBRE

13 HS. Almuerzo de homenaje. (Sede de la U.G.A.B.)
9 HS. Partida del Sr. Alex Manoogian y Sra. desde Ezeiza.

DOMINGO, 28 DE OCTUBRE 9 HS. Partida del Sr. Alex Manóugian y Sra. desde Lloiza.

ARMENIA 1322

BUENOS AIRES

TEL. 773-2820

En 1983, la U.G.A.B. destinó

El arribo

El 18 de octubre ppdo., hizo su arribo al Aeropuerto Internacional de Carrasco, el presidente vitalicio del Consejo Central de la Unión General Armenia de Beneficencia, Sr. Alex Manoogian, acompañado por su hija, Sra. Louise M. Simon.

En la aeroestación local, los ilustres huéspedes fueron recibidos por la Comisión Directiva de la filial local de la U.G.A.B., encabezados por su presidente, Sr. Carlos Sarkis Hergatacordzian, la Sra. benefactora Arpiné Kouyoumdjian, directores, personal docente y alumnos del Colegio Nubarian y Liceo Alex Manoogian, como así también por miembros de la Liga de Jóvenes, de la Comisión Educacional y de la Comisión de Damas de la U.G.A.B. Estaba también presente el presidente de la filial Montevideo de la Organización Demócrata Liberal Armenia, Ramgavár Azadagán, Dr. Pedro Daniellian y un entusiasta público que ovacionó al máximo dirigentes de la diáspora armenia.

Ya en Montevideo, en un auto oficial cedido por el gobierno uruguayo y escoltado por motocicletas de la policía, el Sr. Alex Manoogian fue conducido hasta el "Victoria Plaza Hotel", donde estuvo alojado durante su estadía en dicha ciudad.

Entrevistas Oficiales

El día 19 de octubre a las 11.00, el Sr. Alex Manoogian, acompañado por una

De izq. a der.: Srta. Isabel Aintablian, benefactora Arpiné Kouyoumdjian y filántropo Alex Manoogian, en el aeropuerto de la República Oriental del Uruguay.

Օղակայանին մէջ Տիկ. Արփինէ Գույումճեան եւ Օր. Ի. Ալեքսանյանի հետ:

comitiva conformada por el Dr. Misak Haiguentz, director general de la U.G.A.B., y por la Comisión Directiva de la filial local, encabezada por su presidente, Sr. Carlos Hergatacordzian y acompañados por los Sres. Carlos Keoroglian, Manoug Mamigonian, Lázaro Dakezian y la Dra. Verkiné Devirian, presidenta de la Comisión Educacional, fue recibido por el Dr. Carlos Maseso, Ministro de Relaciones Exteriores de la R.O. del Uruguay.

Durante la entrevista, se suscitó un interesante diálogo entre los presentes, pero cabe resaltar especialmente, la información que posela el Sr. Ministro acerca de los hechos históricos que le habían tocado vivir a los armenios y su buena disposición a colaborar en lo referente a la cuestión armenia.

A su vez, el filántropo Manoogian expresó su be-

neplácito al gobierno uruguayo por la hospitalidad y el buen trato concedido a la comunidad armenia local.

El mismo día, en horas de la tarde, el mismo grupo —al que se agregaron la Sra. Louise Simon y el Sr. Haigashen Ouzounian— fue recibido por el Dr. Leonardo Vértiz, Secretario de la Intendencia de Montevideo, en representación del Intendente Municipal que estaba ausente.

En esa oportunidad, también se produjo un diálogo muy fructífero y positivo para las relaciones de la comunidad armenia con el gobierno local.

Recital del Ansamble Arpiné

El mismo día 19 a las 22.00, en el teatro "Solís",

dependiente de la Municipalidad de Montevideo, se realizó la tercera presentación del Ensemble Arpiné, bajo la presidencia del Sr. Alex Manoogian.

Entre los presentes se encontraban los Sres. Haigashen Ouzounian, Louise M. Simon, y José Youssefian, miembros del

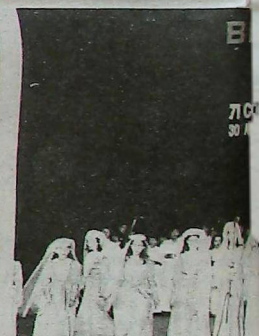

Sr. Carlos Hergatacordzian.
Օր. Գ. Երկաթագործեան

Consejo Central de la U.G.A.B., la benefactora Arpiné Kouyoumdjian, acompañada por la Srta. Isabel Aintablian, la Sra. Marie Ouzounian, el benefactor Páren Bazarian de San Pablo, el presidente de la U.G.A.B. de San Pablo, Sr. Zaven Der Haroutiounian, acompañado por una amplia delegación de representantes, miembros directivos de la U.G.A.B. de Buenos Aires, socios benefactores y honorarios de la institución y un numeroso público, que colmó totalmente las instalaciones del teatro.

El Ensemble Arpiné —integrado por 150 personas, entre coro, orquesta y cuerpo de baile— presentó un programa constituido por dos partes, en las que el público pudo ver y escuchar las antiguas y tradicionales canciones como "Dele lamán", hasta los rítmicos y modernos sonos de "Sardarabad". Un programa con color y ritmo, en el que las danzas y canciones armenias deleitaron a los presentes y motivaron los mejores comentarios en las delegaciones visitantes.

Es loable la tarea de la di-

Presentación del Ansamble
«Արփինէ» Անսամբլը

Մարի Մանուկեան Կրթական
Հաստատութեան

Հիմնադրման 10-ամեակի

Հանդիսութիւն

Հովանաւորութեամբ՝

Տիար Ալեք Մանուկեանի

Նախագահութեամբ

Տօբթ. Մ. Հայկենցի

Շաբաթ, Հոկտեմբեր 27-ին
Վարժարանի Սրահին Մէջ

Ժամը 11-ին

¡Bienvenido, filántr

Balassanian, Armando y Sra.
Balassanian, Pedro y Sra.
Barsamian, Avedis y Sra. (Uruguay)
Bartamian, Minas y Sra.
Basmadjian, Alberto y Sra.
Bazarian, Páren y Sra. (Brasil)
Boghossian, Jack y Sra.
Chahinian, Avedis y Sra. (Brasil)
Danielian, Pedro y Sra.
Der Agopian Gaizag y Sra. (Córdoba)
Dergarabetian, Barkev y Sra.
Dergarabetian, Zohrab y Sra.
Der Haroutiounian, Zaven y Sra. (Brasil)
Dicranian, Dicrán y Sra.
Distchekenian, Benjamín y Sra. (Brasil)
Emirian, Daniel y Sra.
Emirian, Haig y Sra.
Ekshian, Antranig y Sra.
Guezikaraian, Eduardo y Sra.
Hairabedian, Vahram y Sra.
Hamalian, Sarkis y Sra.
Haladjian, Hampartzum y Sra.

Hergatacordzian
Horigian, Va
Kajvedjian,
Kalfayan, Vi
Kambourian
Kapelian Ha
Karakashian
Kechichian,
Kechichian,
Kemanian,
Kidjeczian
Kirbassian,
Koruk Hn
Kuchikian,
Kuyumdjian
Kupelian, N
Malkassian
Malkassian,
Marashlian,
Mateossian,
Mosditchian,
Mosditchian.

8.885.000 para la armenidad

del conjunto de la conocida artista Rosita Chakedjian y del director de orquesta y del coro, el esfuerzo realizado. En la parte final, habló el presidente de la U.G.A.B. de Montevideo, Sr. Carlos Sarkis Hergatacorzian y la benefactora Ar Kouyoumdjian. Al final de la actuación, hubo una cena en los salones del Notariado.

71ª Asamblea General Mundial

El Centro Cultural Manooagian, el 20 de octubre pasado, a partir de las 10.00, se realizó la 71ª Asamblea General Mundial de la U.G.A.B., que contó con las bendiciones impartidas por el R.P. Hagop Vartabed Kelendjian, espiritual de la Iglesia Apostólica Armenia del Uruguay. Tras ello, el presidente Manooagian dio "por cerrada la labor, recorrió a los socios que asistieron durante el ejercicio pasado.

Finalizar la recordación del R.P. Hagop Varta-

bed Kelendjian rezó un breve responso por sus almas.

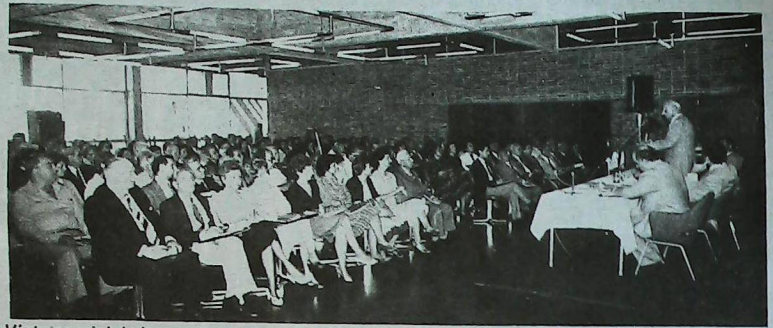
Luego de elegir al Sr. Kevork Marashlian, como secretario de la Asamblea, el Sr. Manooagian invitó a hacer uso de la palabra al presidente de la filial local de la U.G.A.B., Sr. Carlos Sarkis Hergatacorzian.

Se nombraron, posteriormente, las distintas comisiones, tras lo cual el presidente vitalicio leyó su tradicional informe anual.

En él, ponderó —en primer lugar— la labor que desarrolla la U.G.A.B. en el Uruguay, y luego se refirió al progreso que se nota en la acción de la institución en Sudamérica.

Por otra parte, hizo un repaso de las nuevas obras realizadas en el ejercicio pasado, tales como la adquisición de la sede de la filial de Sidney, Australia, la construcción del edificio escolar Paren y Regina Bazarian de San Pablo, la ampliación del edificio del Colegio Armen-Quebec de Montreal y la construcción del Centro Cultural y Deportivo de Montevideo.

Luego, recordó la situación de las distintas comunidades e hizo especial hincapié en las del Líbano y

Vista parcial de los presentes en la Asamblea. Habla el Sr. Alex Manooagian

Տիար Ալեք Մանուկեան իր ճառը կ'ըսէ ժողովի ընթացքին:

Irán, donde aún no se han serenado las posiciones políticas y los armenios siguen sufriendo. En Beirut, donde estimó que 50.000 personas abandonaron la ciudad desde los comienzos de la guerra civil, igualmente la vida comunitaria continúa. Pero en Irán es donde las dificultades alcanzan mayores proporciones ya que la enseñanza del idioma ha sido suspendida y han sido clausurados numerosos colegios.

Con respecto al tema de la guerrilla armenia expresó que ésta —por un lado— hirió el nombre de los armenios, pero que por el otro, entusiasmó a nuestra juventud, que de ese modo, leyó sobre la historia y los temas relativos a nuestra justa causa, en los diarios extranjeros.

Aconsejó, seguidamente, a todos los armenios a viajar a Armenia y ver el milagro que realiza nuestro pueblo. "Allí —dijo— viven una vida segura. A nosotros no nos gusta el sistema soviético, ni tampoco los puntos de vista del comunismo; pero no podemos negar nuestra amistad con el pueblo ruso. Cuando tuvimos vida independiente durante dos años, vieron qué sucedió. Turquía nos golpeó y quislo hacernos desaparecer".

Además agregó: "Debemos prepararnos para conmemorar, el próximo año, los 70 años del genocidio y deportación del pueblo armenio de sus tierras históricas, dominadas por

Turquía, y también los 65 años de la Armenia soviética". Hizo luego, un llamado a los más pudientes y los instó a "dar más para llegar mejor a las necesidades de nuestro pueblo".

Hacia el mediodía, para hacer un intermedio en la tarea, el presidente Manooagian invitó a los presentes a un almuerzo ofrecido por él a los asistentes a la Asamblea. En el transcurso de la reunión, se llevó a cabo un programa artístico, conducido por el Sr. Krikor Berberian, secretario de la filial Montevideo.

En la sesión de la tarde, se procedió a la elección de nuevos miembros para el Consejo Central de la U.G.A.B. Son ellos: por los EE.UU., Sr. Nazar Nazarian (reelecto), Dra. Perguhi Sevadjian (relecta); Sr. Garbis Kirikian y Sr. Barry Zorthian. Por Europa, Medio Oriente y Sudamérica: Ing. Ara Tchamkerten (Suiza), Dr. Eugene Papazian (Suiza), Roger Garbis Tcherpachian (Francia) y Dr. Edward Atamian (Francia). Y como revisor de cuentas, Sr. Charles Amerikanian (EE.UU.).

A las 17.30 se dio por finalizada la Asamblea.

Cena Agasajo

En los salones del Centro Cultural Alex Manooagian, se sirvió una cena en celebración de los treinta años de presidencia del Sr. Alex Manooagian, al fren-

te del máximo organismo de las comunidades armenias de la diáspora: el Consejo Central de la Unión General Armenia de Beneficencia.

Presidió la reunión, el R.P. Hagop Vartabed Kelendjian, quien leyó un discurso ponderando las virtudes del Sr. Manooagian y las obras de la U.G.A.B.

También hicieron uso de la palabra el Sr. Carlos Sarkis Hergatacorzian y el Sr. Alex Manooagian.

Por otra parte, se descubrió un busto del gran benefactor, donado por la Sra. Arpiné Kouyoumdjian.

A los postres, se encendieron treinta velas, apadrinadas por otras tantas personas y luego se dio comienzo a un baile familiar que duró hasta altas horas de la madrugada.

Misa

El domingo 21 de octubre por la mañana, el Sr. Alex Manooagian, acompañado por la comitiva oficial y por un importante número de turistas armenios procedentes de los EE.UU. y de Europa, asistió al oficio religioso en la Iglesia Apostólica Armenia San Nersés el Agraado.

El oficio religioso fue celebrado por el R.P. Kelendjian, quien también dio el sermón, y hacia el final, se ofició un responso por el alma de los socios difuntos de Parecordzagán.

Srta. Aintablian, Sra. Arpine Kouyoumdjian y Sra. Simon.

Alex Manooagian!

(Uruguay)

Nacashian, Garo y Sra. (Córdoba)
Nahabetian, Nahabet y Sra.
Nahabetian, Sergio y Sra.
Nalbantian, Avedis y Sra. (Brasil)
Nourikhan, Juan y Sra. (Córdoba)
Sarafian, Harutun y Sra.
Sarafian, Jorge y Sra.
Sarafian, Mihran y Sra.
Sarafian, Pablo y Sra.
Sarafian, Pablo Teodoro y Sra.
Shahinian, Haig y Sra.
Shahinian, Vartán y Sra.
Simonian, Simón y Sra. (Córdoba)
Tchalian, Isabel
Vaneskeheian, Ardashes y Sra.
Vaneskeheian, Daniel y Sra.
Yacoubian, Abraham y Sra.
Yernazian, Eduardo y Sra.
Yernazian, Juan y Sra.
Youssefian, Daniel y Sra.
Youssefian, José y Sra.
Youssefian, Suren y Sra.

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ
Ի ՊԱՏԻՒ ՄԻՈՒԹԵԱՆ
ՅԿԵԱՆՍ ՆԱԽԱԳԱՀ

ՏԻԱՐ ԱԼԵԿ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ
Նախագահութեան Աղամանդեայ 30-ամեակին

Առթիւ

Հիմնադրութի Հոկտեմբեր 25ին

Գրույ Ալեմանի Մէջ

convites na Secretaria da U.G.A.B. FONE: 212-8362

Sentencia del Tribunal Permanente de los Pueblos en su Sesión sobre el Genocidio de los Armenios

Las pruebas

Se ha recurrido al Tribunal por la acusación de genocidio formulada con respecto a los acontecimientos de 1915-1916.

El Tribunal considera demostrados los hechos presentados más arriba, apoyándose en pruebas numerosas y concordantes. Las pruebas fueron producidas y analizadas en los diversos informes vistos por el Tribunal, al que fueron sometidos —asimismo— numerosos documentos.

La bibliografía casi exhaustiva de las fuentes confeccionada por el profesor R. G. Hovannissian, *The Armenian Genocide*, Cambridge, Mass., 1981.

Independientemente de los archivos otomanos accesibles —los principales documentos son los siguientes:

los archivos alemanes, teniendo en cuenta que Alemania era aliada del Imperio Otomano, revisten mayor importancia. Cabe destacar especialmente los informes y testimonios de Johannes Lepsius, del Dr. Min Wegner, de la organización caritativa "Deutscher Hilfsbund", del Dr. Jakob Künzler, del periodista Germer, del Dr. Martin Leppack, del misionero Ernst Christoffel, del general Liman von Sanders. Este último relata en sus memorias que las poblaciones armenias de Esmirna y Adrinópolis fueron dejadas de lado como consecuencia de su enérgica intervención;

los archivos de los agentes diplomáticos y consulares alemanes, que fueron testigos oculares de las condiciones de la dispersión de Erzerum, Alepo, Hama, etc.;

los archivos americanos en el mismo sentido, también muy abundantes, informes de misioneros, consulares, organizaciones benéficas (Internal Affairs Turkey 1910-1919, Race Problems, State Department), como así también memorias del embajador americano en Constantinopla, H. Morgenthau;

• el Libro Azul británico, dedicado a esos acontecimientos y publicado en 1916 por el vizconde Bryce;

• las minutas del proceso de los Unionistas (Ittihad), entablado por el gobierno turco enseguida después de la derrota del Imperio Otomano.

Con motivo de este proceso, que tuvo lugar entre abril y julio de 1919, el gobierno turco recogió pruebas de la deportación y las masacres y acusó a sus responsables —la mayoría en contumacia— ante una corte marcial. Las sentencias condenaban a la mayor parte de los acusados, entre ellos Talaat, Enver y Djemal (condenados a muerte en contumacia).

• Los testimonios expuestos ante el Tribunal por cuatro sobrevivientes de las masacres, que vivieron todos estos acontecimientos en su infancia.

IV. Las tesis turcas

El Tribunal ha examinado las tesis turcas tal como han sido expuestas en los documentos que le han sido presentados.

La negativa del gobierno turco a reconocer el genocidio de los armenios se basa principalmente en los siguientes argumentos: reducción del número de muertos, responsabilidad de los revolucionarios armenios, inversión de la culpabilidad, ausencia de premeditación.

• El número de habitantes armenios en el Imperio Otomano en 1914, ha sido estimado en 2.100.000 por el patriarcado armenio, en 1.800.000 por A. Toynbee y en 1.300.000 por los turcos. A pesar de las divergencias sobre el número de víctimas, las proporciones admitidas por los armenios y la casi totalidad de los expertos occidentales, son las mismas, es decir aproximadamente los 2/3 de la población. Para los turcos, las proporciones de este "traslado" se reducen a la desaparición —debida a las malas condiciones ge-

nerales en tiempos de guerra— del 20 al 25% de la población. El Estado turco hace valer también que las pérdidas del lado musulmán han sido importantes. Es aprovecharse del hecho de que la presencia física armenia haya desaparecido casi totalmente en Anatolia. Actualmente, la población de Turquía es de alrededor de 45 millones de habitantes, de los cuales menos de 100.000 son armenios.

• Para desligarse de su responsabilidad, el gobierno turco utiliza el argumento de los actos de sedición —entiéndase de traición en tiempos de guerra— de los que serían culpables los armenios. Sin embargo, el Tribunal constata que solamente tienen relevancia de acciones armadas dentro del Imperio Otomano, la rebelión de Sassoun y la resistencia de Van en abril de 1915.

• Otro argumento utilizado por el Estado turco es la acusación según la cual son los armenios los que habrían cometido un genocidio contra los turcos. En 1917, (o sea más de un año después de finalizadas la deportación y la exterminación de los armenios), algunos pueblos turcos fueron efectivamente destruidos por tropas armenias. El Tribunal considera que estos actos, por condenables que fueran, no podían constituir un genocidio. El Tribunal nota además, que estos actos son ampliamente posteriores a las masacres en masa sufridas por los armenios.

• Finalmente, el Estado turco recusa la tesis de la premeditación, al poner en duda la autenticidad de los 5 telegramas del ministro del Interior Talaat, los que fueron autenticados por expertos designados por el Tribunal durante el proceso de Soghomon Tehlirian en Berlín-Charlottenburg en 1921. Este último fue absuelto del asesinato de Talaat, habida cuenta de los crímenes contra la humanidad perpetrados por el gobierno de los Jóvenes Turcos. El embajador alemán Wangenheim por su parte, no pone en duda, desde el 7 de julio de 1915, el carácter

premeditado de los sucesos en cuestión: "Esta circunstancia y la manera según la cual se efectúa la deportación, demuestran que el gobierno persigue realmente el objetivo de exterminar la raza armenia en el Imperio Otomano". (Carta concerniente a la extensión de la medida de deportación a las provincias que no están amenazadas por una invasión enemiga N° 106 de la colección "Deutschland und Armenien, 1914-1918", Archivos de la Wilhelm Strasse, publicadas por el Pastor Lepsius).

En 1971, la Comisión de los Derechos del Hombre de las Naciones Unidas, pidió a la Sub-Comisión de Lucha contra las Medidas Discriminatorias y Protección de las Minorías —compuesta de expertos independientes— que proceda a un "Estudio sobre la cuestión de la prevención y la represión del crimen del genocidio".

En 1973 y 1975, los dos informes provisionales presentados sucesivamente a la Sub-Comisión por el redactor especial, contenían un párrafo 30 así redactado: "Pasando a la época contemporánea, se puede señalar la existencia de una documentación suficientemente abundante con relación a la masacre de los armenios, que ha sido considerada como el primer genocidio del siglo XX".

En el informe definitivo, sometido a la apreciación de la Comisión en 1979, el precitado párrafo 30 fue omitido. El Presidente se hizo eco entonces de la intensidad de las reacciones provocadas por esta omisión, señalando que sus efectos tomaban proporciones de una magnitud tal que el autor sin duda no había previsto. En consecuencia, le rogó tener en cuenta esas reacciones y

las intervenciones de los delegados de la Comisión provocadas por dicha omisión, en el momento de dar el último toque al texto de su informe.

Como el redactor especial no acabó su misión, la Sub-Comisión, en aplicación de la resolución 1983/33 del Consejo Económico y Social, designó un nuevo redactor especial con la misión de revisar en su conjunto y poner al día el estudio sobre la cuestión de la prevención y la represión del crimen de genocidio.

Para oponerse a la adopción del párrafo 30 precitado, el Tribunal comprueba que la delegación de Turquía ha invocado, en lo esencial:

—que los hechos alegados estaban deformados con relación a la verdad histórica.

—que la calificación de genocidio no era pertinente, al no tratarse de masacres sino de hechos de guerra;

—que, en fin, la evocación de los hechos que se remontaban a principios de siglo, no haría más que contribuir a reavivar las pasiones.

Sobre los dos primeros puntos, referentes a los hechos y al derecho, el Tribunal ha examinado las tesis presentadas, esperando así haber contribuido a los esfuerzos deseados por la Comisión de los Derechos del Hombre para que la Sub-Comisión pueda desempeñar su tarea tomando en consideración todas las informaciones puestas en su conocimiento.

Sobre el tercer punto, el Tribunal sólo puede proceder a constatar que lejos de apaciguar los espíritus, la negativa de adoptar el párrafo 30 precitado, ha alentado reacciones apasionadas.

(continuará)

Audición Radial "En Confraternidad Argentino-Armenia"

Domingos de 8.00 a 8.30 HS.
por LR 3 Radio Belgrano de Buenos Aires
Conductor: Carlos A. Polatian
UNA VOZ CLARA Y FIRME PARA LA COMUNIDAD ARMENIA DE LA REPUBLICA ARGENTINA

CIRUGIA GENERAL

DR. NICOLAS HERMES
Jefe Emérito del Hosp. Fernández

Pueyrredón 854 3° B
Solicitar hora: 783 - 0711

ESTUDIO "HAIFILMS"

Agop-Jack Tucmanian

• Filmaciones sonoras (super 8 y 16 mm.) • Bodas
• Cumpleaños • Compromisos • Fiestas
• Fotografías publicitarias, comerciales e industriales
EXPERIENCIA Y CALIDAD PROFESIONAL
Presupuesto y reservas al 658-5074 Villarino 257 R. Mejía

RIGAR'S

Հայ Իրաւանց Խորհուրդը Թիկունք Կը Կենայ Ծերակուտական Պիլ Պրատլիի

Ամերիկեան ընտրապայքարի այս տարեթիւնին, ՌԱԿ Հայ Իրաւանց Խորհուրդը Նիւ Ժորժի մէջ երկու ձեռնարկներով մասնակցեցաւ քաղաքական կեանքին:

Առաջինը՝ Յունիս 24ին կազմակերպեց հանգանակալիկ հաւաքոյթ մը ընկ. եւ ընկ. Տի Ռիչըրտ եւ Անի Հալանտի ընտանիքներին մէջ ի նպատակ Պրատլիի Գաղտնիքին ներկայացուցական Տան զեմուրտ անդամ հայտնէր Ռապրիթ Թորթլիին: Երկրորդը տեղի ունեցաւ Կիրակի, Սեպտեմբեր 23ի յ.մ. 2-5 Թերեֆլայի Գլխիթին ին պանդոկի արահին մէջ, ի նպատակ Հայ Ժողովուրդի բարեկամ դիմորտու ծերակուտական Պիլ Պրատլիի, որ իր պատուանակութեան ընթացքին ըստինքն եւ գործով պատարար եղաւ մեր ժողովուրդին եւ Դատին:

Բոլորէլ-ընդունելութեան ատենակցեց Մ. Հայկենց, որ ներկայացուց հիւրերը՝ ծերակուտականին Նիւ Ժորժի գրասենեակի տնօրէն Ռէյ Պրատլիին եւ տնտեսական բաժնի վարիչ Պեթ Սէյդին, որոնք անձնապէս ծանօթ էին իրեն: Ապա շնորհակալական ջերմ խօսքերով ներկայացուց այս հաւաքոյթին համար կազմուած յատուկ յանձնախումբին անդամները՝ Տէր եւ Տիւրիս Կարպիս եւ Ալիս Բրիքեանները: Տիւր Նազար Նազարեանը եւ Իրաւանց Պեթ Սեդրակեանը: Յանձնախումբը սքանչելի գործ տեսած էր սպասուելով ձեռնարկին ամբողջական յաջողութիւնը:

Սուր առաւ Հայ Իրաւանց Խորհուրդի ատենապետ ընկեր Նուպար Տորեան: Ան յիշեց երկու տարի առաջ Մ. Վարդան Մայր Տաճարին մէջ ծերակուտականին արտասանած ճառը Մեծ Եղեռնի 68րդ տարեկիցին առթիւ: Ամերիկեան քաղաքական ասպարէզի մէջ, ըստ ընկեր, քիչերէն ի սիրւած ծերակուտականը, որ յետին հաշիւներ չունի եւ բարոյական պարտք եւ կառուց թուրքիան յայտարարելու պատասխանատու հայաստանուի:

Պր. Հայկենց, ներկայացուցեց առաջ ծերակուտականը հայերէնով նկատել տուաւ: «Միացեալ Նահանգներու քաղաքական քաղաքական վրայ միջազգայն մըն են, սակայն հարցերը գործ կը յարուցանեն:

ամբողջ քարտէսը ծածկելու չափ մեծ են: Այս յարաբերութիւնը ի մտի ունենալով, եթէ կ'ուզենք դրական բան մը ընել յոգուտ Հայ Դատին, յոգուտ Հայաստանի, յոգուտ սփիւռքի հայ գաղութներուն, անպայման համակրութիւններ պետք է ստեղծենք, քարեկամութիւններ մշակենք եւ հաստատենք: Ծերակուտական Պիլ Պրատլիի քարեկամութիւնը ընկեր: Գիտեմք մը բանակցեմ եւ: Գիտեմք մը այդ քարեկամութեան արժէքը եւ մանաւանդ գիտեմք այդ քարեկամութիւնը պահելը:

Շարունակելով իր խօսքը անդիւրեղնով, Պր. Հայկենց յայտնեց, թէ ծերակուտական Պիլ Պրատլիի հետ Հայ Իրաւանց Խորհուրդին քարեկամութեան հիմն անոր զգալուն ըլլալն է Հայկական Օրակարգին նկատմամբ, որ նման է որեւէ այլ ազգային խմբակուտական հիմն: Ծերակուտական Պրատլիի օրակարգին՝ ազգային ինքնութեան պահպանում, հաստատութիւնը: Զննում, սրբաբարոյութիւնը պատմական անարդարութեանց եւ, օրէնքի սահմաններ մէջ, ազատ եւ օգտակար յարաբերութեանց մշակում Հայերէնքի եւ գաղութներու հետ:

Ամերիկահայերը, ըսաւ ան, եղած են օղնասիւնը Հայ Ժողովուրդին դարասկզբէն ի վեր, երբ իրենց հայերէնքը իրենցն էր հարիւր առ հարիւր. հիմա եւս օղնասիւնն են

աւելի քան երբեք, երբ իրենց հայրենիքը միայն տասը առ հարիւր է 1915-էն առաջ եղածին: Այս իրողութիւնը վճռական նշանակութիւն ունի հասկալու համար մեր օրակարգին ընդերք եւ տարբերութիւնը մեր եւ ամերիկեան որեւէ այլ ազգային խմբակուտական օրակարգերուն:

Ինչ պատահեցաւ մեր պատմական հողին 90 առ հարիւր, հարց տուաւ Հայկենց եւ աւելցուց.՝ ան գրաւուած է Թուրքիայէն, ամայացած է եւ վերածուած ամերիկեան միջուկային գիտարանի: Իսկ ամերիկեան հիփոթեզներու շուրջին տակ, անոնցմէ վերջինը հարիւր մեթր անդին, կայ մընայեալ ու վերածնեալ տասը առ հարիւր մեր հայրենիքին ուր կ'ապրին երեք միլիոն քուրդեր եւ երաբարներ...

Ենչտեղի ետք այս ողբերգական իրողութիւնը, ան ըսաւ. «Ուժգնապէս կը հաւատամ, որ Փենթագոնի ծրագրողներն ու Սթէյք Տիփարթմընթի վերլուծողները ու կ'աւելցուց. «Մեծ հաշիւս կ'ըստ, թէ Միացեալ Նահանգներ կը նշանակել իրեն համար մարդկային ազատութիւն եւ հոգածութիւն իրարու: Մեր ազատութիւնը պահելու համար պետք է գործադրուի պաշտպանութիւնը մըն են: Ի վերջոյ գերագնահատելով իրենց մասնագիտութիւնը է: Երբ 10 կտոր թէյի սպաս մը կը գնեն 7,900 տոլարի, երկու

սենթնոց կացոցի մը վճարեն 47 տոլար եւ վեց սենթնոց պըտտակի մը՝ 114 տոլար, այլ ինչ ոչինչ պետք է մեզ ցնցէ»:

Ամառը, Ամերիկայի փոքր նախագահութեան ղեմակառու թեկնածուն՝ Տիկին Ժորժիան Ֆերարո իր մէկ ելոյթին մէջ նախագահ Ռեկընը կոչած էր ան-քրիստոնեայ: Նախագահին պատասխանը եղած էր «Միւս երեսն կը դարձնեն»:

Անդառնալով այդ դէպքին, Պր. Հայկենց ըսաւ. «Երանի թէ կարենանք մերի մոռնալ: Երանի թէ նախագահ Ռեկընը կարենանք սորվիլ մեր միւս երեսը դարձնել: Բայց գործարար էլ լինել տիկին Ֆերարո չէ»:

Ապա յոռնկայն ծափահարութեանց մէջ բեմ բարձրացաւ պարթեւահասակ ծերակուտական Պիլ Պրատլի, որ իր խոր շնորհակալութիւնը յայտնեց Հայ Իրաւանց Խորհուրդին, Մ. Հայկենցի եւ ընդհանրապէս Հայ Դատին: Պրատլիի խօսքերէն, որ Խորհուրդը այդ հաւաքոյթին ընթացքին գոյացուց անկէ քան 15,000 տոլար եւ զայն ամբողջութեամբ յանձնեց ծերակուտականին: Խորհուրդին նպատակն է գումարը բարձրացնել 20,000 տոլարի:

չումը:

«Հիբիք յայտարարած էր՝ ո՞վ կը յիշէ Հայկական Յեղափոխութիւնը»: Մենք պիտի ըսենք՝ ես գիտեմ, Ամերիկեան գիտեմ, եւ խոստացաւ անին կերպով աշխատի որ գործադրուի ծերակուտական յանձնախումբին թիւ 241 որոշմանգիրը:

Ծերակուտական Պրատլի ներկայներուն հետ խօսեցաւ ատանձին-ատանձին, լուսանկարուեցաւ եւ հրաժեշտ առաւ մեծապէս տպաւորուած եւ գոհ:

Հայ Իրաւանց Խորհուրդը կը յանձնարարէ Նիւ Ժորժի շրջանի մեր հայրենակիցներուն յառաջիկայ Նոյեմբերին իրենց բուհները տալ հայաստանի ծերակուտական Պիլ Պրատլիի: Յայտնենք, որ Խորհուրդը այդ հաւաքոյթին ընթացքին գոյացուց անկէ քան 15,000 տոլար եւ զայն ամբողջութեամբ յանձնեց ծերակուտականին: Խորհուրդին նպատակն է գումարը բարձրացնել 20,000 տոլարի:

Գառնի, Ն.Ճ.

ՀՈԳԵՀԱՆ ԳԻՍՏ

Մեր սիրելի մօր՝ Արգիշէ Գալայճեան-Հալայճեանի (ղուտարը՝ Պարտիզանի Վահան Գալայճեանի եւ Մարիամ Լազարոսեանի) մահուն առաջին տարեկիցին եւ մեր սիրելի զօր՝ Յովհաննէս Հալայճեանի (Կեանքացի) մահուն 11րդ տարեկիցին առթիւով, իրենց անմոռաց յիշատակին,

Կիրակի 4 Նոյեմբերի 1984, հոգեհանգստեան պալատն պիտի կատարուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի Մայր Եկեղեցւոյ մէջ:

Զաւակները՝ Դանիէլ եւ Ռաչիկ Հալայճեան Տէր եւ Տիկին Լեւոն եւ Ազատուհի Կոճանեան եւ Թոռնիկը՝ Ռուսն Լեւոն Կոճանեան

Regalos Armenios
Creaciones de
Manuel Gheridian
Tel. 613 - 2388

U.G.A.B. - U.G.A.B. - U.G.A.B.
VIERNES 26 DE OCTUBRE
Apertura de la Exposición del
Artista Pictórico Ara Lutufian
A total beneficio de las obras
educacionales de la Institución
ARMENIA 1322 20,00 HS.

CASSETTES ARMENIOS
1) Manuel 1984
2) Raffi Hovhannisian 1983
Adquiéralos en Armenia 1322

Su café molido
al gusto oriental
"Gran Visir"
Boedo 510 Tel. 97-4763

GALICIA
Y
RIO DE LA PLATA
Compañía de Seguros
Bartolomé Mitre 777 7° "B" T.E.: 566-7073 - 49-1886/1942
Garantiza asesamiento integral sin cargo
para toda la colectividad armenia, a través de:
SEGUROS LAMAS
INFORMES EN U.G.A.B.

Հայրենի Պատմագետ Գալուստ Գալոյանի Դասախօսությունը

Հոկտեմբերի երկուշաբ-
թի փոքր պատեհությունը ու-
նեցավ հանդիպում ունենա-
նալ հայրենի պատմագետ Գա-
լուստ Գալոյանի հետ, որ ա-
յս անգամ Միլենո Այրես
մեծ դահլիճում մասնակից ըլլա-
լիս խորհրդային Միության
կառավարականության,
կառավարության խորհուրդի
Միջազգային ժողովմե-
մբ անդամի: Հետևաբար, ան-
հայտնաբերված գաղութային այցե-
քարտեր չկրցաւ տալ:

Հանդիպումը կազմակեր-
պել էր Արմենիանի Գրո-
սիայի Կոմիտեի խորհուրդը,
այսինքն սեղաններու շուրջ,
հարկեմ պատմությունը հայրեն-
ի պատմականը, որ այս առ-
թիւ երկարաշունչ ելույթ տը-
նցաւ հայ ժողովուրդին
ընդ ազատագրական պայ-
քի անկումները, որը ը-
ստ է, դարձրել անցնալի մը
կերպի, այսինքն, այն օրե-
ն, որ կորսնցուցնէ մեր
հասկանալիները:

Այսպիսի փաստերով ու
պատմական խոր մտնելով
ազգից հայ ժողովուրդին
անուշադ ճակատագրական ըն-
թացիկ-հասարակական ու
տնտեսական դժուարութիւն-
ները և անոնց պատճառաւ
էնդիքական և թէ՛ հոգե-
կորուստները: Այսպէս ըն-
թացաբար էր բաղաժան
հարցերը մը որոնք ընդ Արմե-
նիայի և Արեւելի միջեւ,
հակադրուել և հոգեբարդա-
նալ կառոյցով թուրք և

պարսկական ժողովուրդներէ
ամբողջապէս տարբերող հա-
յրէի միանգամ ընդ միշտ
յարեցաւ դէպի արեւմուտք:
Ու եզրակացուց թէ Մեծն Պետ-
րոսի շրջանէն սկսած, (1774-
էն) հայ ժողովուրդը իրեն իս-
կական նեցուկ գտաւ ռուսա-
կան յառաջխաղացումը, որը
յառաջիկայ դարերու ընթաց-
քին ունեցաւ նախադրական
ազդեցութիւն, ի մասնաւորի
Հայկական Հանրապետու-
թեան սկիզբ առած օրերէն:
Այժմ, ըսաւ յարգելի պատմա-
գետը, հայ ժողովուրդը լոծ-
ւած է վերամիաւորուելու և
վերաշինելու կորսուածն ու
աւերուածը, և արդէն իսկ հե-
ղինակութիւն մըն է գիտու-
թեան և արուեստներու ըր-
նագաւառներու մէջ:

Դասախօսութեան աւար-
տին, ներկաներու կողմէ ե-
ղան հարցումներ, որոնց,
պատմագետի իրաւասութեան
սահմաններուն մէջ, Գալուստ
Գալոյանը պատասխանեց
փաստերով ու տուեալներով:
Դրանք ալ հոգեբարդաւ ը-
սաւ ան եղած հարցումներուն,
միջազգային բաղաժանու-
թեան մաս կը կազմէն, և ա-
նոնց լուծումը կարօտ է ժա-
մանակի և նոր պայմաններու
ստեղծման:

Մտերիմ մթնոլորտի մը մէջ
տեղի ունեցած այս օգտակար
հանդիպումը, ունեցաւ մրտե-
րիւ գրոյցի հանգամանք:

Վարուժան Աճէմեան

Հայրենի պատմաբանը շրջապատուած ազգայիններով:

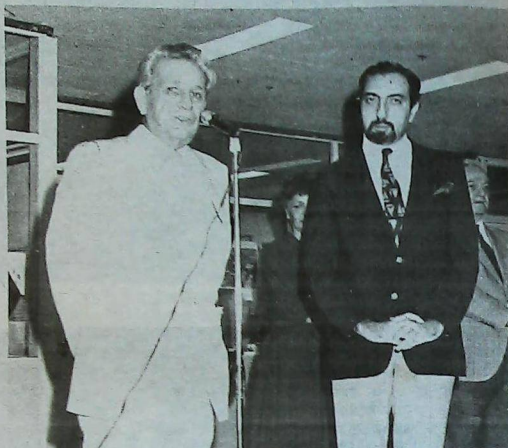
Հ.Բ.Ը. Միութեան Ընդհ. Տնօրէն Տօթթ. Մ. Հայկենցի եւ Կեղը. Վարչ. Ժողովի անդամ Հայկաշէն Ուզունեանի Այցը Մարի Մանուկեան Կրթական Հաստատութեան

Զորեքշաբթի Հոկտեմբեր
17-ին, Մարի Մանուկեան
Կրթական Հաստատութիւն աշ-
ցեկեցին Հ.Բ.Ը. Միութեան
Ընդհ. Տնօրէն Տօթթ. Մ. Հայ-
կենցի ու Կեղը. Վարչ. Ժողո-
վի անդամ Տիար Հայկաշէն Ու-
զունեանն ու Համեստափայ
Տիկինը Մարին:

Դպրոցական աշակերտները
փուռն ծափահարութիւննե-
րով ընդունեցին հիւրերը և
այսպէս յոռակայս երգեցին
Հ.Բ.Ը. Միութեան թայլերգն
ու անոր երիտասարդական
թայլերգը:

Հաստատութեան տնօրէն
Պրն. Գ. Մարաշեան հանգա-
մանօրէն ներկայացուց հիւրե-
րը, որմէ ետք հաստատու-
թեան «Շնորհալի» երգչա-
խումբը ղեկավարութեամբ
Տիկ. Տիանա Սարաֆեանի եր-
գեց հայրենասիրական երգեր,
ու նախակրթարանի է. Դասա-
րանի տանուհի Լիլիանա Սա-
րաֆեան արտասանեց Նայիրի
Զարեանի «Հայ Լեզուն»:

Պրն. Հայկաշէն Ուզունեան
իր խօսքին մէջ անդարձաբա-
նալ Հ.Բ.Ը. Միութեան համա-

Տիար Հայկաշէն Ուզունեան և Մ. Հայկենց:

ափիւրջային կրթական գոր-
ծին վրայ և Տօթթ. Հայկենց
իր խանդավառ խօսքին մէջ
շեշտեց հայ ըլլալու առաքե-
լութիւնները և զրգապատ-

ճանները:
Իրենց այցի վերջաւորու-
թեան, այցելուները հիւրա-
սիրուեցան վարժարանին
կողմէ:

Պաղչէճեան Վարժարանի Յիսնամեակը

Շաբաթ Հոկտեմբեր 13-ին,
Պաղչէճեան վարժարանի սը-
րահին մէջ, ճաշկերպութեան
դէպքով մը նշուեցաւ Պաղչէճ-
եան վարժարանի յիսնամեա-
կը, գաղութի բոլոր կազմա-
կերպութիւններու մասնակ-
ցութեամբ:

Հանդիսութիւնը նախագա-
հեց Բարեբարին զատակը՝ է-
տաւարտ Պաղչէճեանը: Օր-
ւայ հիւրերն էին Հայրենի
պատմաբան, Հայաստանի
Հանրապետութեան Գիտու-
թիւններու Ակադեմիայի իս-
կական անդամ Գալուստ Գա-
լոյան և Լիբանանահայ ազ-
գային Վահրին ձերէճեան:

Այկողը կոյժ ունեցաւ
Հ.Բ.Ը. Միութեան «Շնոր-
հալի» երգչախումբը, ղեկա-
վարութեամբ տիկին Տիանա
Սարաֆեանի, որ հանրու-
թեան ներկայացուց ազգային
և ժողովրդական երգեր: Ա-
պա, բացման խօսքը կատարեց
Վարչութեան տանտէսուհի
Պրն. Միկէլ Գալաշեան, և
Պատուոյ Բանձնախումբին

Գործադիր Բանձնախումբի անդամներ:

կողմէ խօսք տուաւ ՀԲԸՄիու-
թեան տանտէսուհի Պրն. Բոլ-
ոսէի Եւուկէան, որ ծանոթա-
ցաւ Պաղչէճեան վարժարանի
յիսուն տարեկան հաշա-
պահման աշխատանքին
վրայ: Ապա յաջորդաբար
խօսք տուին, Գալուստ Գալո-
յան, Վահրին ձերէճեան, և
Միանա Երէնեան:
Եաջորդաբար կոյժ ունե-

ցաւ Գալոյան պարտաւորու-
ման անդամները և 100 աւ 100
Հայկական Երաժշտութիւն
նուագիտութիւն, Միլիթա
Սալմեանի մասնակցու-
թեամբ: Հանդիսութեան ըն-
թացքին մագաղաթներ բաժ-
նուեցան նախկին տնօրէննե-
րու, հիմնադիրներու և ու-
սուցիչներու և յիսուն մօտեք
փառեցին կնքաձայնները:

SE NECESITA
Señorita para
trabajos de oficina
Presentarse de
9 a 20 Hs.
Bartolomé Mitre 2760 B.
Capital

CLINICA ALCLA
Geriatría - Atención Integral - Rehabilitación
Recuperación de postoperatorio - Sala de cuidados
progresivos - Atención Médica y de enfermería especiali-
zada las 24 horas - Recreación y Terapia Ocupacional
Vuelta de Obligado 3165 Capital

Para la Comodidad de la
Colectividad Residente en
BELGRANO
María Teresa
HEPOSTERIA Y COMIDAS ORIENTALES PARA LLEVAR
LEHMEYUN BACLAVA ETC
Se preparan comidas y postres por encargo
Amenabar 2059 Capital

Exitoso Recital de "Música Armenia 100 x 100"

Vista parcial del público presente.

El 6 de octubre ppdo., la colectividad armenia de Córdoba tuvo la ocasión de presenciar —a salón lleno— la presentación del conjunto "Música Armenia 100 x 100", integrado por destacados músicos y la cantante Mirta Satdjian.

El recital, que se desarrolló en el Salón Bakirgian, de la Colectividad, transcurrió en un clima de gran emoción porque las canciones supieron llegar al corazón de todos los presentes, de modo que hubo prolongados aplausos y vivas.

Al término del recital, se le brindó un cálido homenaje al Sr. Garo Chobanian, precursor de la música y el canto armenio en Córdoba, quien hace treinta años, a través de la Juventud Unida de la Colectividad Armenia de Córdoba (J.U.C.A.) supo iniciar los pasos de este arte.

Como reconocimiento a esa dedicación, el presidente de la U.G.A.B., Sr. Juan Nourikhan, le hizo entrega de una placa recordatoria, en nombre de la institución.

El Sr. Juan Nourikhan entrega una plaqueta al Sr. Garo Chobanian.

Una vez finalizada la reunión, la Comisión Directiva de la U.G.A.B. compartió una cena con los integrantes del conjunto "Música Armenia 100 x 100". En esa oportunidad, nuevamente Mirta Satdjian, Abraham Betchakdjian y Héctor Tarpinian deleitaron a los presentes con sus canciones y danzas.

La U.G.A.B. de Córdoba quiere resaltar, por este medio, el trabajo desplegado por la Liga de Jóvenes de la institución, presidida por el Sr. Milkes Malakian, quien juntamente con el resto de los jóvenes, no escatimó esfuerzos para que la velada fuera realmente exitosa.

Disertación sobre el Beagle

Organizado por el Departamento Estudiantil del Consejo Profesional Argentino-Armenio, el jueves 18 de octubre ppdo., en los salones de la U.C.A. de Marash, se realizó una conferencia referida al dife-

cional por el Partido Justicialista, José A. Bordon; el licenciado en geografía Adolfo Koutoudjian y el periodista José María Lagos, representante del M.I.D.

En el transcurso de la conferencia, que resultó

rendo austral con la República de Chile, por el Canal de Beagle.

En la oportunidad y especialmente invitados, disertaron el diputado nacional por la U.C.R., Marcelo Stubrin; el diputado na-

sumamente interesante y esclarecedora, se trataron diversos temas referidos al conflicto.

La presentación estuvo a cargo de la Srta. Leyla Keuroglian, integrantes de la comisión organizadora.

Montevideo: Bautismo:

Kathleen Ann Kahvedjian

El sábado 20 de octubre ppdo., en la Iglesia Armenia San Nersés el Agraciado, el

R.P. Hagop Vartabed Kelenjdian bautizó a la niña Kathleen Ann Kahvedjian, hija de Pedro y Anny Kahvedjian.

Fueron sus padrinos, Marcelo Pablo Kahvedjian y nuestra colaboradora, Anna Kahvedjian.

EN VENTA "COCINA ARMENIA E INTERNACIONAL"

Sepa cómo hacer los platos más tradicionales de la Cocina Armenia e Internacional

Ud. puede adquirirlo personalmente en Niceto Vega 4779, Capital, o por correo, enviando este cupón:

SRES. ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Cnel. Niceto Vega 4779 (1414) Capital

Solicito a Uds. el envío de 1 (uno), 2 (dos), 3 (tres) ejemplares de "Cocina Armenia e Internacional"

(táchese lo que no corresponda)

NOMBRE:.....
DOMICILIO:..... LOCALIDAD:..... CODIGO:.....
Adjunto cheque N°..... del Banco:.....
Cheques a la orden de
Periódico Armenio Sardarabad
(No a la Orden)

Valor de la obra: \$ a 500
más gastos de envío por \$a 50 por cada ejemplar

EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEDIA BARTAMIAN

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

CALZADO CORRECTIVO
A PRUEBA
DE CHICOS
CALIDAD Y
DISEÑO

PLANTILLAS
CORRECTORAS

Ortopedia Bartamian
también las pone
a sus pies.

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulte con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA **B**
Bartamian

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata